

Szeptember 7. (vasárnap) 15.00

VASI SKANZEN

Terménytároló eszközök a Vasi Skanzenben

Ingyenes tárlatvezetés

Az önellátó parasztgazdaságok számára nagyon fontos volt, hogy megtermelt javaik egyik betakarítástól a másikig – beosztással élve – kitartsanak. Különös jelentőséggel bírt ebben a világban a gabona tárolása, melynek rendkívül változatos formái alakultak ki. A szűkösen termő Őrség gabonája kópicokban, használt cserépedényekben is megfért, másutt a padlások rekesztékeiben, kamrák hombárjaiban tároltak. A bő gabonatermő vidékek módos portáin különálló gabonásokat, uradalmi magtárak mintájára készülő granáriumokat építettek. A tárlatvezetés során különleges hombárokkal is találkozunk. Van nagyon nagy múltú sárral tapasztott „fonott hombár”, egy tönkből vájt „bödön” vagy a fa lehántott kérgéből készült „kéreg-hombár”. Tanulmányozhatunk majd egy különleges vékát, melynek falát nem szalma-, hanem az Alpok gleccsereiből előkerült leletekhez hasonlóan mogyorófa-spirál alkotja.

Tárlatvezető: Nagy Endre muzeológus

Szeptember 13. (szombat) 15.00

ISEUM SAVARIENSE

Apróságok – kis leletek a római vallásban

Ingyenes tárlatvezetés

A Genius Savariae - Isis a Római Birodalomban és a modern kori Magyarországon című időszak kiállításához kapcsolódó utolsó tematikus tárlatvezetés a legkisebb tárgyakra koncentrál. Miért tettek két centiméter nagyságú, az egyiptomi Bés istent ábrázoló fajansz amulettet egy arrabonai sírba? Mire szolgáltak a skarabeuszok? Tényleg hatásosak voltak a gyűrűkövekre vésett varázsszövegek? Szemüveget hozni kötelező!

Tárlatvezető: dr. Bíró Szilvia régész

Szeptember 14. (vasárnap) 15.00

SAVARIA MÚZEUM

Hephaisztosz gyermekei

Ingyenes tárlatvezetés

Fotó: sirasok.blog.hu

Velem Szent Vid hegyének bronzkori települése már a 19–20. század fordulóján olyan leletanyagot szolgáltatott az akkor még erősen alakuló fázisban lévő régészettudománynak, mely európai hírűvé tette a lelőhelyet. Nem kis részben az itt előkerült ötvöstermékek és az azok előállításához használt eszközök járultak ehhez hozzá. Ebben a tárlatvezetésben azokról az emberekről, mesterségük fogásairól, kezük munkájáról próbálunk képet rajzolni az érdeklődő közönség számára.

Tárlatvezető: Varga Péter (Cserga)

Szeptember 17. (szerda) 17.00

SZOMBATHELYI KÉPTÁR

TESTRŐL ÉS LÉLEKRŐL – Filmklub 1.

Veri az ördög a feleségét / magyar filmszatíra, 95 perc, 1977

Fotó: NFI/Jávor István

Rendezte: András Ferenc

Vendég: Mayer Rudolf mozgókép szakági vezető, AGORA Savaria Filmszínház

12 éven aluliaknak nem ajánlott!

Szeptember 20. (szombat) 15.00

SZOMBATHELYI KÉPTÁR

Szuppán Irén, a textilművészet akvarellistája

Ingyenes tárlatvezetés az állandó kiállításban

Szuppán Irén nyomott és festett anyag textiltervezőként kezdte pályáját, miután Schubert Ernő és Molnár Béla tanároknál 1952-ben diplomázott az Iparművészeti Főiskolán. Már nagyon korán felismerte önmagában azt a képességet, hogy ő valami teljesen mással szeretne foglalkozni. Az ősi, XVII. századi távol-keleti technikában, az IKAT-ban találta meg művészi kifejezőmódját. Az ikat technika definíciója talán úgy fogalmazható meg a legegyszerűbben, hogy fordítottja a falikárpit szövés technikájának. Az ikatnál a felvetőszálakat festi meg a művész, majd ezt követi a szövés, az egyszínű vetülékfonal bevezetése a kompozícióba, mely egy sejtelmes, elmosódott végeredményű falitextilt tár elénk. Talán a technikának is köszönhető, hogy alkotásai többnyire vertikálisak. Ebben a technikában alkotott több mint ötven évig.

Tárlatvezető: Cebula Anna művészettörténész, igazgató

Szeptember 21. (vasárnap) 14.00-18.00

ISEUM SAVARIENSE

„Isis hazatér”

Tematikus délután, a *Genius Savariae – Isis a Római Birodalomban és a modern kori Magyarországon* című kiállítás zárórendezvénye

A Genius Savariae – Isis a Római Birodalomban és a modern kori Magyarországon című időszakos tárlat a római kor egyik legösszetettebb, leghatalmasabb istennőjének alakját járja körül. Az eredetileg Egyiptomból származó Isis istennő kultusza a római korban széles körben elterjedt, alakja panteisztikus jellege miatt összeolvadt számos klasszikus római istennő alakjával.

14.00-18.00: Isis istennő csörgőjét ábrázoló tárgyakat alkotó foglalkozások kicsiknek és nagyoknak

15.00: *Antik nők megjelenése a modern világban* (Csapláros Andrea előadása)

16.00 *Búcsúzó tárlatvezetés a kiállításban, ahol bármi megtörténhet...*

Találkozhat két savariai génusz, – Isten(nő) és ember, „műzsa és művész”, régi legenda és régész - azonos térben és időben? Hogyan látja a jelenben élete nagy művét a történelemmé nemesedett múlt szűrőjén keresztül Szentlélek Tihamér? Mennyire lenne elégedett Isis saját és kultusza helyzetével ma, a 21. században?

És még megannyi kérdés, melyre minden bizonnyal választ kaphatnak a tisztelt érdeklődők, ha részt vesznek ezen a különlegesnek ígérkező eseményen.

A kiállítás kurátorai: Bíró Szilvia, Sosztarits Ottó

Tárlatbúcsúztató koncepció és szöveg: Bíró Szilvia, Kelemen Zoltán

Közreműködnek: Bálint Éva és Némedi Árpád színművészek, a Weöres Sándor Színház tagjai

Szeptember 24. (szerda) 17.00

SZOMBATHELYI KÉPTÁR

A Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium tagozati kiállítása

Kiállításmegnyitó

Szeptember 25. (csütörtök) 17.00

SCHRAMMEL-GYŰJTEMÉNY

Közkincsé lettek – Új darabok a Savaria Múzeum gyűjteményében 2020–2025

Kiállításmegnyitó

Az elmúlt öt év során a Savaria Múzeum gyűjteményei több mint 70 000 műtárggyal gazdagodtak. Közülük a legkülönlegesebb darabokat mutatjuk be. Régészeti leletek, néprajzi, helytörténeti és természettudományi tárgyak, képzőművészeti alkotások és történeti

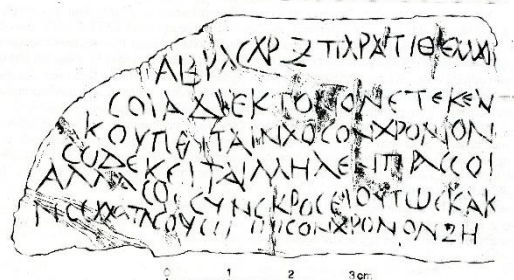
dokumentumok jelzik a gyarapodás sokrétűségét. A kiállítás célja, hogy érzékeltesse e gyarapodás jelentőségét, és rávilágítson arra, miként válik a gyűjtemény folyamatosan élő örökséggé.

Szeptember 27. (szombat) 16.00

JÁRDÁNYI PAULOVSICS ISTVÁN ROMKERT

Álmok, mágiák, szerelmek az ókori Savariában

Beszélgetés Náray Miával készülő regénye kapcsán

Nem titok, a *Bíborfelhők Savaria felett* című, 2021-ben megjelent történelmi regény szerzője immár első könyve folytatásán dolgozik, sőt, szándékai szerint idővel regénytrilógiává kívánja kerekíteni a Bíborfelhőkben megkezdett elbeszélést. A regényfolyam története a Kr. u. III. század végére, a IV. század első évtizedeibe, azaz Diocletianus és Constantinus korába repít vissza minket: a nyugati civilizáció sorsfordító éveibe. Hiszen nemcsak arról van szó, hogy – hatalmas közigazgatási reformokat követően – a dominátus korszaka váltja fel végérvényesen a principátus korát, hanem arról is, hogy a Diocletianus alatt még üldözött kereszténység Constantinus idején hivatalos vallássá válik, hogy aztán az évszázad végére kizárólagos államvallás legyen. Míg az író első regénye keresztény szempontból mutatta be e sorsdöntő évek történéseit, a folytatás a „pogány” perspektívát tárja elénk. És mivel történelmi regényről beszélünk, nem maradhat el a kaland, a szerelmi szál – és a kor borzongatóan különös gyakorlata, a mágia sem.

Szeptember 27. (szombat) 18.00-22.00

SMIDT MÚZEUM

Kutatók éjszakája – ÉTVÁGY

Előadások (barokk terem):

- **18.00 Rovarétvágy és emberétvágy**

Prof. dr. Vig Károly entomológus, tudományos igazgatóhelyettes előadása

Rovarétvágy

Hosszú ideig laktunk egy panelház 9. emeletén. Elég volt kidugni az orrunkat a lakásból, azonnal tudtuk, ha káposztát főznek a lépcsőház valamelyik lakásában. Így vannak ezzel a növényevő rovarok is. Részben a növényekből származó illatanyagok, részben a tápnövény „kóstelása” során szerzett kémiai ingerek határozzák meg, hogy egy növény fogyasztható-e a számukra.

A rovarok tápnövényválasztása magatartási jelenség, amit az idegrendszer adatfeldolgozó mechanizmusa irányít. Hogy egy növény fogyasztható-e egy rovar számára, azt alapvetően a növényben lévő táplálkozást gátló anyagok jelenléte vagy hiánya szabja meg. A kémia itt is mindent meghatároz. Ezt az alig ismert világot mutatja be az előadás.

Emberétvágy

A Földön több mint 8,2 milliárd ember él, ami 8,2 milliárd üres gyomrot jelent. A Föld lakosságának egyik fele alapvetően húsevő, a másik fele inkább növényt fogyaszt, de az

emberi szervezetnek fehérjére, pontosabban aminosavakra van szüksége, amit különböző forrásból elégít ki.

Keresztény kultúránk – szerényen fogalmazva – idegenkedik a rovarévtől, pedig Mózes 3. könyve tételesen felsorolja az ember számára fogyasztható rovarokat és az ókori Róma

szakácskönyveiben is szerepeltek rovarok alapanyagként. Valami bizonyára megváltozott

azóta a világnak ezen a felén, hiszen Ázsiában a különböző módon elkészített rovarok a napi táplálkozás részét jelentik.

Jogos-e irtózásunk a rovarfehérjétől, vagy el kell fogadnunk a tényt, hogy az átalakított

rovarfehérje semmiben sem különbözik más állati fehérjétől, ráadásul a rovarok sokkal

hatékonyabban, sokkal kevesebb víz felhasználásával, szerves hulladékból állítják elő a fehérjét.

Az előadás során bebizonyítjuk, hogy nemcsak érdemes, de szükségszerű is megbarátkozni a rovarokból származó fehérje fogyasztásával.

- **18.40 Amikor a történelem a tányérra kerül. Egy falatnyi emlék a háborús konyhából** *Dr. Nagy Adrienn történész, intézményvezető előadása*

A nagy háborúk, gazdasági válságok idején az emberek kénytelenek újragondolni étkezési szokásaikat, alkalmazkodni a szűkösséghez, illetve kreativitással és leleménnyel pótolni a hiányzó alapanyagokat.

De mégis hogyan változtatta meg az étkezést az első és a második világháború, illetve az ezek nyomában járó recessziós időszak? Hogyan állt a gasztronómia a túlélés szolgálatába? Mit vettek el és közben mit tanítottak az emberek számára az inséges idők?

- **19.00 Fenntarthatóság és a paraszti gazdálkodás**

Tompa-Horváth Iringó néprajzos muzeológus előadása

Eleink ciklikus, természetközeli életvitele magától érthetően hozta magával a takarékos, hatékony és környezetkímélő életmódot, amelyekből újra tanulhatunk.

19.20-30 szünet

- **19.30 Táplálkozzunk okosan! – napjaink táplálkozási irányelvei**
Szákovics-Varga Ildikó táplálkozástudományi szakember, Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda Irodavezető előadása
Longevity - Mit tegyünk, hogy sokáig egészségesek legyünk? Az egészségmegőrzés összetett rendszeréből az előadás keretein belül az egészséget szolgáló táplálkozási irányelveket kiemelve vesszük végig az energiaegyensúlyt, a teljes értékű táplálkozást. Megbeszéljük mi az, amikor „csak” energiát adunk a testünknek, és mi a különbség, mikor tápanyagot. Az előadást „Legyen Ön is egészséges!” kvízzal zárjuk.
- **20.00 „Fine Dining” - Terítőken: Nyári István Csirkeragu 81’ végén című festménye.**
Fejes Viola Aranka művészettörténész előadása
Az előadás a Szombathelyi Képtár egyik legnépszerűbb festményétől vezeti végig a témát és a mű üzenetét, az étkezés ábrázolásától a hiperrealizmusig.
- **21.00 Tárlatvezetés a Menzán innen, menzán túl című kiállításban**
Vezeti: dr. Nagy Adrienn történész, intézményvezető
Előtte kisorsoljuk a kiállításhoz kapcsolódó rajzpályázat közönségdíjasát.
Szavazatukat a Smidt Múzeum recepcióján adhatják le szeptember 26-ig!

Foglalkozások (fegyverterem):

- **VÁGY?**
közösségi festészet az ELTE Vizuális Művészeti Tanszék hallgatóival, művészeti vezető: Kiss Adrienn Mária képzőművész
- **Bitte, F/essen! Porcelán evőeszköztartók festése.** Foglalkozásvezető: Pass Laura (MKE hallgatója)
- **Ugorj bele a levesbe! – Gyenge Dániel múzeumpedagógus programja**